

Findes der nogen i byen der ikke kan kunsten at elske,
kan man studere det her digt for at blive ekspert.

Kunst skal der til for at styre et skib med sejl og med årer,
kunst til at køre en vogn: kunst også til erotik.

Og som Automedon havde kontrol med Achilles's stridsvogn,

Tiphys var gjort til kaptajn på det Thessaliske skib,

sådan har Venus sat mig til at styre den lille Cupido

som den charmerende knægts kører og navigator.

Nok er han vild og uartig og ofte ulydig imod mig,

men han er endnu et barn med et modtageligt sind.

Chiron lærte den lille Achilles at spille på cithar,

banked en fredelig kunst ind i hans krigergemyt.

Han der så tit jog rædsel og skræk i venner og fjender,

siges det, næred som pøg frygt for en grå pædagog.

Næven som siden en Hector fornam, måtte han på kommando

selv stikke frem for at få rap af en ferle deri.

Chiron var Peleïdens, og jeg er Cupidos professor,

begge to vilde af sind, med en gudinde til mor.

Men selv en fnysende tyr kan man lægge et åg over nakken,
selv den vælgste hest adlyder bidselets jern.

Amor må føje mig, selv om han skyder sin pil i mit hjerte,
svinger sin fakkel i brand og lar mig føle dens ild.

Men jo værre han rammer med pilen og brænder med faklen,
blir jeg des mer kompetent til at kurere hans sår.

Jeg bilder ikke folk ind at ha fået min kunst fra Apollo

eller at fuglenes sang giver mig inspiration,

eller at ha haft besøg af Clio og af hendes søstre

oppe på Helicons top medens jeg vogtede får.

Værket bygger på praksis og digterens egen erfaring.

Dette er ikke fiktion. Venus, velsign mit projekt!

Hold jer herfra, læserinder med artige unggigehårbånd

eller matroner med lang kjole og anklerner skjult!

Jeg synger kun om legal erotik og sikre affærer.

Der er i dette mit digt intet der er kriminelt.

Allerførst må du jo se at finde dig en at erobre,

du der som grøn rekrut vover en uprøvet kamp!

Dernæst gælder det om at vinde din elskede for dig.

Endelig om at få gjort forholdet godt og stabilt.

Dette er banen, og dér skal min vogn sætte fygende hjulspor,
dér skal den vende omkring søjlen i strygende trav.

40

Vælg, imedens du frit kan køre hvorhen du har lyst til,
den som du virkelig vil sige 'Jeg elsker dig!' til!
Hun kommer ikke dumpende ned som en gave fra himlen –
nej, du må selv med dit blik finde den rigtige skat.
Jægeren ved hvor han bedst sætter net for springende hjorte,
kender de dale hvori gryntende vildbasser går;
kramsfuglefængerer kender sit krat og den der med krogen
meder, de huller hvori fiskene ynder at stå.

44

48

Hør da, ifald du skal score en skat til en varig affære,
stedene hvor der er flest damer at møde og få.

Her er der slet ikke brug for at sejle på vildene søer
eller en trættende lang rejse til fods over land.

Perseus måtte til Østen at finde sig sin negerinde,
Paris til Hellas og til sin Grækerinde som tyv.

Lige så mange og skønne kan Rom alene levere,
så du må udbryde: 'Alt verden har ejet, er her.'

Som der er blomster på Ida og druer i klaser på Lesbos,

52

56

fisk i der bølgende hav, blade i fuglenes skov,
stjerner på himmelen, er der i Rom utallige piger:
Venus har slået sig ned i sin Aeneas's by.

60

Er du betaget af dem i den endnu voksende alder,
står hun lige med ét virkelig foran dit blik.

Er du til kvinder i ungdommens flor, er der tusinder til dig,
så du er nødt til at ha svært ved at træffe dit valg.

64

Og er du glad for en mere erfaren og modnere alder,
da er der flere end nok, tro mig, i det regiment.

Prøv at flanere en stund i Pompeiushallernes skygge
når der i løvens hus skinner en midsommersol,

68

eller hvor kejserens søster har hædret sin søn med en loggia,
kostelig arkitektur i importerede sten.

Kims ikke ad promenader i Livias søjlegangshaller

med deres mængder af fin klassisk og ældgammel kunst,
eller hvor Danaus står med sit sværd, og flokken af dørre
gør sig parat til at slå flokken af fætre ihjel.

72

Sorg for at være til stede når Venus begræder Adonis,



Dette er striden og døden, at få hende uden foræring:

Hvis hun vil ha en profit, må hun jo så blive ved!

Send du billetten og skriv den med al den charme du magter:

Det er en prøveballon der skal berede dig vej.

Nymfen blev fanget af teksten Acontius sendte på æbler

og som hun ganske naivt læste – og gik i hans garn.

Se at få lært retorik er mit råd til den Romerske ungdom,
ikke for som advokat at få en sigtet kendt fri,

men fordi kunsten der virker i retten, på torv og på tinge,
lige så effektivt kan bøjse et pigebarns sind.

Brug den diskret og med takt og lad vær med at vigtige dig med den!

Undgå i tone og stil alle forskruede ord!

Det er en råbelig nar der prædiker for sin veninde.

Går du for vidt i et brev, vækker det lede og had.

Sørg for at holde dit sprog troværdigt, naturligt og enkelt,
dog med en charme der er skrevet, men virker som talt.

Og tar hun ikke imod det, men sender det ulæst tilbage,
tab ikke modet! Bliv ved! Det skal nok lykkes engang!

Selv den stridigste stud bliver vant til åget med tiden.

Også den frygreste hingst tåler sit bidsel til sidst.

Daglig og stadig brug får kæder af stål til at briste,

ploven går gennem sin muld indtil dens skær er slidt op.

Hvad er så hårdt som en sten og hvad er så blødt som en bølge?

Dog ser vi bølgernes slag hule den hårde granit.

Man kan erobre selv en Penelope ved ikke at helme.

Vel trak Iliums fald ud – men det Ilium faldt.

Læser hun uden at svare, forlang da ikke hun gør det!

Send hende bare et nyt komplimenterende brev!

Når hun har lyst til at læse, så får hun snart lyst til at svare:

Det kommer lidt efter lidt, og tar den tid der skal til.

Muligvis får du så først et ærgerligt brev hvor hun ber sig

fritaget for at få fler tilbud af den karakter.

Så er hun bange for ikke at få hvad hun ikke vil be om:

Da skal du blot følge op. Nu er du tæt på dit mål.

Og når hun lader sig bære på puderne i sin lectica,

mød du den så på dens vej som den tilfældigste sag.

Og for intet at røbe for muligvis fjendtlige øren

send et diskret signal, bare et blik eller smil!

Hvis hun spadserer en tur i søjlehallernes skygge,

gå du da også en tur – så I er fælles om det.

Snart skal du være lidt foran, og snart skal du sakke lidt bagud,

snart skal du skynde dig lidt, snart kan du ta den med ro.

Lad hende blot komme to eller tre af søjlerne foran –
for så igen at gå til og komme ganske tæt på.

Og når hun går i teatret, er du der selvfølgelig også.

For hvad du ønsker at se, er hendes dejlige træk.

Dér har du lov til at se og beundre al hendes skønhed,

og kan få øjenkontakt, ja, et forjættende blink,

klappe ad mimen der danser en pige så dejlig som hende,

og ad aktøren der er stykkets forelskede helt.

Går hun så, går også du, og blir hun, så blir du der også.

Du skal fordrive din tid efter de luner hun får.

Brug ikke jern til at skaffe dig kunstige krøller i håret,
skrab ikke hårene af på dine stikkelsbærben.

Overlad det til de fyre der fejrer Cybele med Frygisk

trommen og piben og fløjt, hujen og skrigen i sky!

Rigtige mænd bruger ikke makeup. Sin prinsesse fik Theseus
uden at have sit hår sat af en modefrisør.

Phaedra forelskede sig i sin ukultiverede stedsøn,

skytten Adonis blev den Venus forløjte sig i.

Ren og pæn skal man være og brun af solen på Marken,
tøjet skal passe perfekt uden en rift eller plet,
tænderne børstes for plak og tungen befris for belægning,

skoene sidde som støbt, uden at være trådt ud,

håret skal falde og må ikke stritte af tarvelig klipning:

Både frisør og barber skal være dygtige folk.

Skær eller klip dine negle og sørg for de ikke er sorte,

og at du holder dig fri for at ha næseborshår!

Sørg for at undgå dårlig og lidet behagelig ånde,

og for at armhulesved ikke skal lugte af ged!

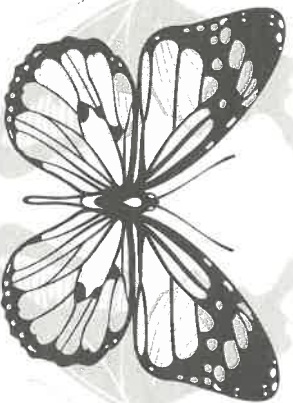
Gør ikke mer og lad blot de uartige piger om resten

og de umandige mænd der vil ha sex med en mand!

Bacchus's skjald må nu lyde hans kald. For Bacchus er elskovs

• hjælper og fremmer den glød som har sat brand i ham selv.

I sin fortvivelse stod Ariadne på fremmede strande,



Vælg dem med snilde og takt! Så må de godt være små.

Kommer sæsonen for dét, og det bugner af klaser på støkken,
skynd dig og send en lakaj hen med en vindruuekurv!

Sig du har fået den bragt fra en ven der ejer et landsted,
selv om den blot er et godt køb i en tierbutik!

Eller en pose kastanjer – det var Amaryllis jo glad for!

(Dog, de gør næppe i dag en Amaryllis tilfreds.)

Ja, lad en finke i bur, en blomst til at sætte bag øret
vise hvor meget hun er i dine tanker hver dag! –

sådanne gaver som skurke gir tanter de håber at arve.

• Fanden ta folk der har sat dem i et tarveligt lys!

At du skal sende små vers, behøver jeg næppe at nævne.

Dog står – ak! – poesi ikke i højere kurs.

Den blir nok rost, men hun venters dog ikke så billige gaver!

Er du blot millionær, vær du så bare en stud!

Guldalder er det minsanden i dag hvor æren og magten
vindes med klingende mønt, kærlighed købes for guld!

Kom du, selve Homer, med alle ni Muser omkring dig:

Dersom din lomme var tom, blev du på stedet smidt ud!

Piger med smag og talent, de findes, men yderlig sjældent.

Andre har ingen smag, men vil passere derfor.

Begge slags skal have digte! Og digte læst op! Når man bruger
stemmen med charme, kan selv bras blive sød poesi!

Sådan et digt – til en klog eller dum, men stilet til *hende!* –
kan sommetider gå hen og gi gevinst som present.

Og hvad du helst vil selv og mener fornuftigt og rigtigt,
sørg for at dét er hvad hun siger du absolut skal!

Hvis du har lovet en slave du ejer, at gi ham hans frihed,
lad ham alligevel be hende om denne favør.

Og hvis du eftergir én hans straf til mørke og lænker,

da skal han rette sin tak til din veninde for det!

Du får det som du vil ha det, og *hun* får takken og æren,
du sætter ingenting til, *hun* bliver glad for sin magt.

Vil du beholde din pige, så lad hende mærke du altid
taber næse og mund over hvor godt hun ser ud!

Er hun i Tyrierrødt, så ros hendes Tyriertkjole!

Er hun i Coisk chiffon? "Coisk chiffon er så chikt!"

Guldlamé? Hun er for dig mer værd end det pureste finguld!

Frakke med vildsvineluv? "Godt du har taget den på!"
I sin chemise? "Du trønder mit hjerte i fyr og i flamme!"
Husk dog at be hende selv passe på kulde og træk!

300

Hvis hun har skilning i håret, så ros du så fint den er trukket!

Har hun det krøllet med jern: "Proptrækkerkrøller er kært!"

304

Ros hendes arm når hun danser ballet, hendes røst når hun synger!

Og når hun så holder op, sig at det var da en skam!

Pris hendes evner i sengen og ros hende for at hun kommer

just i det rette moment, og for de trick som hun kan:

308

Er hun end lige så arrig og skrap som selve Medusa,

blir hun så blid som et lam, når hendes elsker sir dét!

Men pas så på at det ikke blir klart hvis du pynter på sagen!
lad ingen mine få lov til at spolere din ros!

312

Skjult gir teknikken gevinst, men opdaget rødmende flovhed –
og din troværdighed er varigt med rette forlist.

Når det er efterårstid og året brammer af skønhed,
druerne rødmer og gir kuffer om purpurrød vin,

316

og man snart føler det blir nu lidt koldt, snart stønner af hede,

og når det skiftende vejr udmatter menneskens krop:
Gid hun da ikke blir syg! Men hvis hun er sløj og må ligge
dårlig i sengen fordi klimaet er som det er:

320

Så er det tid til at vise din kærlighed og din bekymring!

Så er det tid til at sæd til en senere høst!

Bliv ikke sur hvis hun vrisser lidt ad dig imens hun er dårlig!

324

Plej og pas hende selv alt hvad hun siger du må!

Sørg for hun ser du har tårer i øjet og kys hende gerne,

og har hun febertør mund, væd på dens læber med gråd!

Opsend bønner og løfter (men lad hende høre du gør det!)

328

Drøm – og så tit du har lyst! – at du har set hende rask!

Og lad en gammelmor komme og rense lokalet og sengen,
medbringe svovl og er kocht æg i sin rystende hånd.

Sådanne ting gir signal om god og kærkommen omsorg:

332

Mange er blevet betænkt i testamenter derved.

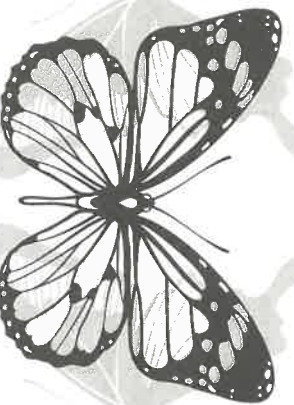
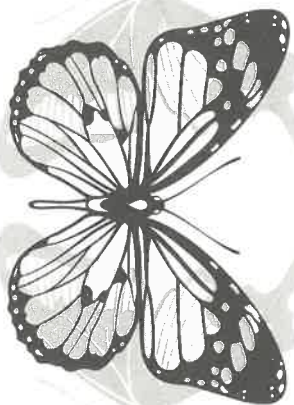
Overdri ikke! Bliv ikke en plage og pest for patienten!

Husk og hold måde med alt, også i sygehjælpskald!

Forskriv ikke diæt eller bitre safter at sluge:

Overlad dette til din eventuelle rival!

336



Verdens rigdomme har verdensrobringen bragt.
Sammenlign blot Capitol som det er og som det var førhen!

116

Man skulle mene en ny Jupiter var flyttet ind!

Curien er nu så høj som det høje senat som den huser!

Den var på Tati' tid bindingsvæk, tækket med strå.

På Palatin der nu pranger med Phœbus' og førernes bolig,
gik der stude på græs for de kom for deres plov.

120

Oldtiden lovsyngte andre: Jeg selv er glad for at være

født så sent af min tid passer til min karakter –

ikke fordi man berøver vor jord den mødige guldmalm,

ikke for perlerne fra Østerlands muslingekyst,

124

ikke fordi hele bjerge blir bakker i jagten på marmor,

eller man bygger sig slot ude i bølgernes blå:

Men fordi der er kultur, og fortidens bondske manerer
just præcis *ikke* har haft held til at leve endnu.

128

Tyng ikke ørenes flipper med den slags kostbare stene
en koloreret Tamil hitter i havets turkis,

eller træd ud i et skrud der bugner af påsyet guldpriyd:

Hvad I vil fængsle os med, jager os ofte på flugt!

132

Net og diskret elegance er sagen: Frisuren skal sidde,
og frisørindernes hånd finde den rigtige form.

Der er jo mange. Enhver skal vælge sig én der flatterer

hende, og bruge sit spejl indtil hun finder en god.

Aflangt ansigt kan lide en enkel skilning i midten:

Netop således bar Laodamia sit hår.

136

Har man et rundt, er det bedre at sætte det op over panden
i en behersket spiral og lade ørene fri.

140

Én skal ha langt hår ned over skuldren til højre og venstre
som en Apollo der står klar med sin klingende lut.

Én skal ha hårbånd på som en Phoebe der barbenet jager
vidskræmte dyr i en skov (hvad hun sædvanligvis gør).

144

Én tar sig allerbedst ud med et hår der er viltert og vindblæst,
medens en anden ser godt ud når det er strammet op.

Én har succes med et hår som en skildpaddelyre på hovedet,
andre klær det med fald som på et bølgende hav.

148

Dog, man kan ikke tælle det knudrede egetræs agern,
ikke Hyblæiske bier, Alpernes vrimlende vildt –
ligesom jeg ikke kan sætte tal på frisurenes mængde
siden hver eneste dag opfinder en der er ny!

152

Også det pjuskede look klær mange: Man tror hun har sovet
med den, men nej! Den er sat lige for nylig sådan:

Kunsten ser ud som natur! Alciden så sin Ióle

dengang han tog hendes by, sådan – og tændte på det.

Sådan stod Kreterprinsessen forladt på stranden da Bacchus
under Satyrers hurra tog hende op i sin vogn.

Ah, hvor god er naturen dog ikke imod jeres skønhed!

Masser af mulighed for at kompensere for tab!

Vi bliver afsløret uden pardon, og med årene falder

hårene af os som løv fældes i efterårsstorm.

Damernes grånende hår forynges af planter fra Tyskland,

og bliver artificielt flottere end det er sandt.

Damerne kan paradere med prægtige tætte parykker:

Man kan i stedet for sit få sig et nyt for en slik.

Den slags køber de uden at rødme i Philipsportikken

medens Alciden ser på sammen med Musernes flok.

Hvad da med tøjet? Her fordrer jeg hverken guldklædsjaler
eller en Casimirsuld, farvet af purpurneglsrødt.

156

160

164

168

Når der jo findes et væld af mindre kostbare farver,
er det da idioti at ta sin formue på!

Som for eksempel en blå – som himlens når den er skyfri
og ingen lummerhed vind truer med skyller frøsyd.

Eller en farve som skyen der reddede Helle og Phrixus
da deres stedmoder var nær ved at slå dem ihjel.

Eller kuløren der har sit navn efter bølgen der blåner –
det er, ville jeg tro, tøjet som Nymfer har på.

En er som krokussen gul – som safrankjolen, Aurora

dugfrisk klæder sig i når hun står op i sin vogn.

En er som myrter fra Paphos og én ametystagtig lilla,
én er rosa til hvid, én er som cranefjergrå.

Som Amaryllis' kastanjer, som mandelens blomst er der farver,
eller som biernes voks (den hedder derfor ærin).

Der er så mange kulører som blomster på engen når våren
luner og vinen får knop, vinterens kulde er brudt.

Og i dem alle dynkes der garn. Men vælg jer kun visse!

For derved ikke enhver farve der klæder enhver.

Sort er godt til snehvider. Briséis så godt ud i sort tøj:

Da hun fik krigsfangelod, var hun en enke i sort.

172

176

180

184

188

~~Der er så meget som mænd har bedst af ikke at vide:~~

~~Røber du noget intimt, løber de skrigende bort!~~

~~Se blot på de relieffer der stråler af guld i teatret:~~

~~Skraber du blot med en mønt, så går forgyldningen af!~~

~~Som der er adgang forbudt for folk til *de* er gjort færdig,
skal under jeres makeup mænd være adgangsfornemt.~~

~~Dog, du må godt la din partner se på, når dit hår bliver børstet
så at det smyger sig ned over din skulder og ryg.~~

~~Men lad så vær med at vise dig pirrelig og irriteret~~

~~og slå med nakken så alt efter skal helt sættes om!~~

~~Lad frisørinden i fred! Jeg hader de damer der kradser~~

~~deres og stikker en nål i hendes blottede arm:~~

~~Hun må forbande sin frue – hvis hoved hun rører! – og græde
blodige tårer ned på hendes forbandede hår.~~

~~Den der er vindhåret bør postere en vagt på sit dørtuin –
eller få låret sat op i Bonadeas kapel!~~

~~Der var en dame der pludselig fik besked om min ankomst
og i forvirringens hast satte parykken forkert:~~

~~Sådan en skam må man ønske de værste fjender man ejer!~~

~~Den må man be til at kun Parthernes pigebørn får!~~

Hverken en Semele eller en Leda er mine elever,

eller den pige der fik tur på en tyr der var falsk,

eller den viv Menelaus med god grund kræver tilbage,

Paris af selv samme grund ikke gir fra sig igen.

Mit klientel, det består af de kønne og ikke så kønne:

Og at de sidste er flest, det er jo ganske normalt!

Skønheder har ikke brug for gode råd og belæring:

Skønheden som de er født med, er jo nok i sig selv.

Når det er mageligt vejr kan sømanden ta sig en slapper:

Er det uroligt og hårdt, bøder han på det med flid.

Næsten enhver har en eller anden skavank i sit ydre:

Gør jeres yderste for ikke at la den stå frem!

Sid ned hvis dine ben er for korte! Så ser man det mindre.

På chaiselongen kan du, stump, se fortræffelig ud;

dér kan du lade et sjal lægge ud over benene på dig –

så at man ikke kan se om du er lang eller kort.

Er du for tynd, bør du vælge en kjole af fyldige stoffer,
og lad den falde med løs vidde fra skulder til fod. 268
Er man for bleg, kan man vælge en kjole med striber af purpur,
en Alexandriahvid, hvis man er noget for mørk.
Uskønne fødder og tær skal gemmes i hvide glacésko,
dersom din læg er for tynd, bruger du støvler med skaft. 272
Puderne skal være små hvis skuldrene selv er for høje,
er dine bryster for små, find dig en polstret bh!
Og man skal være diskret når man støtter replikker med gestus,
dersom ens negl er for grå eller ens finger for fed. 276
Har du generende ånde, så tag en pastil før du taler –
og stik ikke din mund tæt på din partner imens!
Har du en blånende tand eller sidder de store og skæve,
da kan bare et smil være den rene ruin. 280
Hvem skulle tro det? Men piger har brug for at lære sig *latter*:
Også på just dette punkt fordres der ynde og takt.
Læberne adskilles lidt med fine furer omkring sig,
undermundslæbens rødt røres af fortandens hvidt. 284
Grine må pigebørn ikke så højt så man tror at de revner!
Tonen skal ha noget vist feminint, let, elegant. 304

Man kender typen der får en skogrende klovnegrimasse,
eller som synes i gråd når hun er rystet af grin. 288
Én lyder ucharmerende hæst når hun ler: Som et stakkels
æsel i møllerens bod skrydende drejer sin kværn.

Kunstens domæne er stort: I skal også *græde* med ynde,
mestre det ganske bevidst når det er mest opportunt. 292
Det har effekt, hvis I kan lade ord forsvinde i hulken
lige så ofte I vil, og lade stemmen slå klik.
Udtalefejl har en charme for sig: Så lær I jer også
at kunne udtrykke jer mindre korrekt end I kan! 296

Alle de ting skal I flittigt studere! For dem har I gavn af.
Som for eksempel en fin, yndig og kvindelig *gang*.
Det er en ting man ikke skal undervurdere! Den vækker
sym- eller antipati også hos fremmede mænd. 300

Én kan bare det dér med hoften og kan lade briser
flagre med tøjet og gå selvbevidst på sine ben,
én kan blot ile af sted som en rødmosset Umbreradamme
der med gevaldige skridt skrævende stolprer af sted. 304

Dog som så tit: Der skal måde med alt! For nok er det sidste
bondsk, men det første kan let virke som affektation.

Husk at holde en del af skulder og overarm blottet:

Alle der ser dig fra den side vil syns du er skøn –
særlig da hvis den er hvid. Ved synet af sådan en skulder,
ønsker jeg blot at få lov til at belyse den helt.

Med deres sang var de grumme Sirener i stand til standse
skibe der kom deres vej uanset farten de skød.

Dér havde Sisyphus' søn nær sprængt de lænker der bandt ham!

For på besætningen var ørene stoppet med voks.

Sang kan fortrylle, det véd man: Så piger skal lære at synge
– mængden en grimrian har brugt deres røst som alfons –
og kunne give et nummer de lige har hørt i teatret,
eller en smægtende sang fra Alexandrias kaj.

Den kultiverede pige må ej heller være ukyndig

i med et plekter at slå citharens klingende streng.

Thrakeren Orpheus' lyre bevægede stene og vilddyr,
trehovedkøret, samt Tartarus' Stygiske sump.

Thébens mure blev bygget af sten der takked Amphion

(ham der hævnede sin mor) for at ha givet koncert.

Og om Arions delfin i fablen enhver er bekendt med,
ved vi at selv var den stum, men havde sans for musik.

Lær også harpestrængsspil med hænderne vendt mod hinanden:

Dette præludium står fint til en kærlighedsleg.

Kend din Callimachus og din Philetas og også den muntre
digter fra Teos der drak gamle Anacreon, godt!

Kend også Sappho – for mere erotisk er ingen – og genren
hvori den gamle blir sat bét af den unges lakaj.

Øv dig i at recitere den sarte Propertius' digte,

Gallus' eller Tibulls fine elegiske vers,

øv dig i Varros fortælling om skindet af uld der var gylden,
skindet som Helle, det skind, ynkeligt drattede af,

eller Aeneas på flugt for at grunde det knejsende Roma,
værket der overgår alt hvad der er skabt på Latin.

Mit navn kommer måske også med blandt alle de andre,
så mine vers ikke blir slugt af forglemmelsens flod,
og man vil sige: "Læs også professorens artige digte
hvori han uddeler råd både til kvinder og mænd!"